

Utbildningsinspektion i Tranängskolan grundskola årskurserna 7–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	6
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tranängskolan 7–9 den 25-27 april 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Tranemo kommun och Tranängskolan 7–9, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Tranängskolan 7–9 intervjuades lärare, ledning och övrig personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i alla årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Skolan	Antal elever
Grundskola	542
Obligatorisk särskola	7

Tranängskolan 7–9 är Tranemo kommuns enda 7–9 skola. Skolan ligger centralt mitt i Tranemo alldeles bredvid kyrkan. I byggnaderna finns också Tranängskolans förskoleklass och årskurserna 1–6. En del av skolans verksamhet bedrivs i en ombyggd industrihall tio minuters gångväg från Tranängskolan. I anslutning till skolan finns en nybyggd idrottshall och ett inomhusbad där ytterligare en idrottshall finns. Hela skolan håller på att renoveras. Skolan leds av rektor och biträdande rektor. Arbetet är organiserat i 7 arbetslag där varje arbetslag ansvarar för tre klasser. Varje arbetslag har en arbetslagsledare.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Tranängskolan 7–9 och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Av inspektionen framkommer att det innevarande läsår råder ett huvudsakligen gott klimat på skolan med goda relationer mellan elever och personal. Både elever och personal är medvetna om att konflikter kan förekomma, men menar att dessa blir lösta. Skolan följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling. Främst sker detta genom ett datoriserat verktyg vid namn ”projekt och omdömes databas” (PODB). Det finns också en samlad bild av måluppfyllelsen avseende läroplanens övergripande kunskapsmål, som till exempel elevernas tilltro till sin egen förmåga.

Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Vid inspektionen ser inspektörerna få exempel på att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet eller att eleverna ges möjlighet att utvärdera och reflektera över sitt lärande.

Inspektörerna bedömer att Tranängskolan 7–9 saknar en gemensam syn på lärandet. I exempelvis visionen och i arbetsplanen står det att skolan skall arbeta mycket tematiskt, men där har arbetslagen och de enskilda lärarna inte gått i takt med skolledningen. Den pedagogiska tanken är inte tydligt uttryckt.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de kraven som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Alla elever som är i behov av särskilt stöd får inte det (4 kap. 1 § skollagen och 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner för alla elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).

- Skolan måste säkerställa att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden (1 kap. 1 § grundskoleförordningen, bilaga 3 till skollagen).
- Elever i behov av studiehandledning på sitt modersmål erbjuds inte det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör fortsätta utveckla elevernas medvetande om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot samt mål att uppnå för att utveckla de kunskapskvaliteter som uttrycks i läroplanen och för att ge eleverna en reell möjlighet att påverka undervisningen och sitt eget lärande.
- Eleverna bör ges ett större inflytande och ett större ansvar över det egna lärandet.
- Skolan behöver finna gemensamma mötesformer där personalen kan diskutera hur undervisningen skall bedrivas och utvecklas samt diskutera läroplanens mål och riktlinjer för att utveckla undervisningen och därmed öka måluppfyllelsen.
- Skolans diskussioner kring begreppet mobbning och arbetet med normer och värden bör fortsätta och eleverna bör involveras i detta arbete.
- Skolan måste utreda varför så många elever upplever att det finns mobbning på skolan.
- Arbetsplanen bör utvecklas så att den innehåller fler beskrivningar av hur skolan avser arbeta för att fler elever skall nå nationellt uppsatta mål.
- Skolans arbete med åtgärdsprogram bör förbättras.
- Skolan bör försäkra sig om att bedömning och betygssättning i årskurs 8 och vårterminen i årskurs 9 sker enligt författningarna samt förbättra och öka likvärdigheten i bedömningen och betygssättningen.
- Samverkan mellan skolorna med de lägre åldrarna bör förbättras.
- Skolan bör se över sina rutiner för upprättande av kvalitetsredovisningar.
- Skolans information bör samordnas och förbättras.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

De nationella kursplanerna redogör för vad alla elever skall lära sig i samtliga ämnen och enligt läroplanen skall en skola ständigt följa upp och utvärdera de nationella målen. Av skolans kvalitetsredovisning och via intervjuer framkommer att skolan följer upp hur det går för eleverna i engelska, matematik och svenska bland annat genom de nationella proven. Skolan följer även upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen. Främst sker detta genom ett datoriserat verktyg vid namn ”projekt och omdömes databas” (PODB). Det finns också en samlad bild av måluppfyllelsen avseende läroplanens övergripande kunskapsmål, som till exempel elevernas tilltro till sin egen

förmåga. Inspektörerna bedömer att skolan följer upp måluppfyllelsen i alla ämnen samt de läroplansövergripande målen.

Inspektörerna har noterat att det finns information i PODB som har karaktär av betyg vilket inte är tillåtet. Inspektörerna vill påpeka att det är viktigt att skolan följer kommunens rutiner för hur PODB skall hanteras så att inte betygsläsnande omdömen fälls.

Tabell 1. Resultat nationella ämnesprov årskurs 9 2006.

Tranängskolan (totalt 195 elever i årskurs 9)	Andel av de deltagande eleverna som uppnått målen	Andel av det totala antalet elever som uppnått målen
Engelska (187 deltagande)	94	90
Matematik (181 deltagande)	94	81
Svenska (186 deltagande)	93	88

Källa: Skolverket

Tabell 2. Resultatmått för elever i årskurs 9.

	Tranemo kommun/ Tranängskolan		Riket	
	2005	2006	2005	2006
Meritvärde ¹	191	190	206	207
Andel med fullständigt slutbetyg (i procent)	74	73	76	76
Andel behöriga till nationellt program (i procent)	90	90	89	90

Källa: Skolverket

Enligt skolans redovisning så är det tre gånger fler pojkar än flickor som inte nått godkänd nivå, samtidigt som ca 14 procent av flickorna når MVG men endast ca tre procent av pojkarna. Skolan har, i sin kvalitetsredovisning, konstaterat att skolans resultat belyser en traditionell könsuppdelning. Skolan har också beslutat att sätta in stödåtgärder för att motverka den ojämna könsfördelningen samt analysera undervisningens innehåll per ämne utifrån det ojämna resultatet.

Eleverna i Tranängskolan 7–9 har, enligt Skolverkets analysverktyg SALSA², år 2006 slutbetyg som är högre än de modellberäknade värdena när det gäller meritvärde och lägre när det gäller andelen elever som uppnått målen, betyget godkänd eller högre, i samtliga ämnen.

I skolans analys av resultaten konstateras att behörigheten till gymnasiet ligger på samma låga nivå som tidigare år. En av orsakerna är, enligt skolans kvalitets-

¹ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavs-betygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

² Modellberäkningen i SALSA tar hänsyn till olika bakgrundsfaktorer, bland annat föräldrarnas utbildning och andelen elever med utländsk bakgrund.

redovisning, en låg studietradition i bygden samt låg arbetslöshet. Enligt lärare kommer detta även fram i utvecklingssamtalen där behovet av utbildning ibland ifrågasätts. I arbetet med att få så många elever som möjligt att bli behöriga till gymnasiet har färre elever än tidigare fullständigt betyg dvs. ämnesbredden har minskat i arbetet med att få fler elever med grundläggande behörighet. Detta innebär att skolans totala resultat försämrats. Inspektörerna vill dock betona vikten av att skolan arbetar för att eleverna skall få betyg i samtliga ämnen. Enligt skolans kvalitetsredovisning har analysen av skolans resultat medfört att flera åtgärder satts in, åtgärder på både skolnivå som åtgärder i kommunen. Se avsnittet individanpassning och stöd.

Läroplanen betonar vikten av att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer som en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det innebär att skolan måste delge eleverna målen för utbildningen. Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. De mål eleverna relaterar till är i allmänhet betygskriterier. Kursplanernas mål är emellertid inte kända för eleverna eller tydligt kopplade till undervisningen. Lärare säger att de informerar om målen vid terminsstart eller vid andra tillfällen under läsåret men enligt eleverna är det en stor skillnad hur omfattande och ingående informationen är mellan lärarna och arbetslagen. Vid inspektionen ser inspektörerna få exempel på att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet eller att eleverna ges möjlighet att utvärdera och reflektera över sitt lärande. Inspektörerna bedömer att elevernas kännedom om målen för respektive ämne bör öka.

Normer och värden

Av inspektionen framkommer att det innevarande läsår råder ett huvudsakligen gott klimat på skolan med goda relationer mellan elever och personal. Både elever och personal är medvetna om att konflikter kan förekomma, men menar att dessa blir lösta. Enligt skolan enkät svarar nästan 90 procent av eleverna att de tar upp eventuella incidenter eller problem direkt och över 90 procent av eleverna anser sig trygga på skolan. I samma enkät uppger 43 procent av eleverna att det förekommer mobbning på skolan. Skolan har beslutat om flera insatser för att motverka mobbning så som temadagar, arbete med Friends och kamratstödjare. Enligt personalen beror den höga andelen av elever som anser att det förekommer mobbning på att begreppet mobbning används mer frekvent och att det till vissa delar tappat värde. Enligt eleverna har inte skolan diskuterat detta vare sig med elevrådet eller med övriga elever. Däremot har skolan tagit upp och diskuterat begreppet mobbning. Inspektörerna vill påpeka att lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever har skärpt kraven på att skolan skall förebygga och förhindra att diskriminering och annan kränkande behandling sker. Ett skärpt krav på utredning och åtgärder om det ändå sker finns också och med tanke på den anmärkningsvärt höga andelen elever som anser att det förekommer mobbning är det synnerligen angeläget att förebygga kränkande behandling. Inspektörernas bedömning är att skolans diskussioner kring begreppet mobbning och arbetet med normer och värden bör fortsätta och att eleverna involveras i detta arbete. Skolan måste också utreda varför så många elever upplever att det finns mobbning på skolan.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt läroplanen skall skolan aktivt och medvetet förbereda eleverna för delaktighet och ansvar. Eleverna skall också ges möjlighet att utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Skolan har formella samverkansorgan i form av klassråd, arbetslagsråd och elevråd. Det finns exempel på att eleverna får ha synpunkter på schemat, läxor och när prov skall genomföras. Elevrådets styrelse träffar rektorn regelbundet och enligt elevrådets styrelse har arbetet med att arbeta om skolans ordningsregler pågått en tid och är nu i det närmaste klart. Inspektörerna ser vid sitt besök att personalen har ett respektfullt förhållningssätt till eleverna och deras synpunkter, men noterar vid lektionsbesök att elevernas möjlighet till inflytande över sitt eget lärande är begränsat och varierar mellan arbetslag och de enskilda lärarna. Detta verifieras av både elever och lärare. Eleverna uppger att det under lektionerna är sällsynt att de har inflytande över vad som skall göras och hur det skall göras. Det är också ovanligt att eleverna ges möjlighet att reflektera över läroprocessen och att utvärdera utbildningen. Både intervjuer med lärare och elever visar att det är vanligare med diskussioner kring stoffval än kring utbildningsmål. Flertalet av de intervjuade eleverna känner inte till att det finns nationella mål för utbildningen, utan ser innehållet i undervisningen som något lärarna själva bestämmer om. Undervisningen kan inte sägas utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar för sitt lärande eftersom undervisningen är alltför styrd. Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskaper om grundläggande demokratiska värderingar. Enligt eleverna är det lärarna som planerar verksamheten. Det sammantagna intrycket är att eleverna har begränsade möjligheter till inflytande. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över det egna lärandet bör öka.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen/huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

Skolan har vid inspektionstillfället en likabehandlingsplan som tagits fram av den biträdande rektorn i rektorsområdet och fastställts av skolledningen. Planen är inte känd av vare sig elever eller föräldrar som heller inte varit med i framtida-

gandet av planen. Planen saknar väsentliga delar så som en allmän översikt över de insatser som skall vidtas för att främja barns och elevers lika rättigheter, en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året med en tydlig koppling till varje diskrimineringsgrund m.m. Det finns dock delar i planen som fungerar bra. Bland annat har ett nytt rapporteringssystem införts vilket medfört att skolan upptäckt mönster av kränkningar som tidigare inte uppmärksammats. Trots detta bedömer inspektörerna att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller lagens krav, vilket måste åtgärdas.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen inom olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet och att ämnesövergripande kunskapsområden integreras i undervisningen i olika ämnen. Ämnesintegration eller tematiska studier förekommer och är, enligt skolans arbetsplan, en av skolans pedagogiska idéer. Enligt kvalitetsredovisningen skall tematiskt arbetssätt utvecklas ytterligare och införas i alla ämnen för att få en större pedagogisk frihet. I schemat finns tid utlagd för tematiskt arbete. Inspektörerna ser inte många tecken på att det tematiska arbetet är så dominerande som skolans dokument beskriver det som. Enligt eleverna är det upp till arbetslagen hur omfattande det tematiska arbetet tillåts vara. Det finns också enskilda lärare som inte anser att de har utrymme i sitt ämne för tematiskt arbete. Detta bekräftas av både ledning och lärare. Enligt flera lärare råder det oenighet när det gäller skolans val av vilka metoder som skall användas för att nå nationella mål. Det skiljer framförallt mellan individer, men även mellan ämnesgrupper skiljer sig åsikterna åt.

Ledning är tydlig med att det skall vara relativt små arbetslag men den pedagogiska tanken med denna organisation är inte lika tydligt uttryckt. Visionen uppfattas som att skolan skall arbeta mycket tematiskt, men där har arbetslagen och de enskilda lärarna inte gått i takt med skolledningen.

Skolans organisation innebär bland annat att eleverna har mycket korta raster och det i sin tur medför att vissa lektioner i praktiken kortas. Det gäller exempelvis vissa lektioner i bild samt idrott och hälsa även om gångtid är inlagt på schemat. På schemat finns också mycket tid utlagd för så kallad mentorstid, exempelvis över två timmar i årskurs 8. Denna tid har tagits från övriga ämnen och används mycket olika. Inspektörerna ser flera olika sätt att använda tiden, allt från att ett kort klassråd hålls och att eleverna därefter får göra uppgifter som de har som beting i andra ämnen. Enligt eleverna är det vanligt att de får sluta tidigare och att mentorstiden inte används effektivt eller inte fullt ut. Både lärare och ledningen är medvetna om problemet och att det därigenom är mycket oklart om eleverna får sin garanterade undervisningstid. Inspektörerna bedömer att skolan måste säkerställa att elevernas erbjuds den garanterade undervisningstiden

För genomförandet av de nationella målen för utbildningen skall det finnas en arbetsplan. Skolan har en arbetsplan. Planen är omfattande och innehåller bland annat varje arbetslags vision men den saknar konkretiseringar av de nationella kursplanemålen i samtliga ämnen och har få beskrivningar om hur de olika arbetslagen planerar att arbeta mot de nationella målen. Enligt både personal och ledning är det olika för de olika ämnen om och på vilket sätt de nationella målen brutits ner. Planen används inte aktivt i skolans planering och när arbetet utförs. Inspektionen visar att personalen har varierade kunskaper om läropla-

nens kunskapssyn och mål. Arbetet med att även konkretisera målen för eleverna så att eleverna ges möjlighet att ta ansvar för sina studier genom att exempelvis delta i planering av den dagliga undervisningen har kommit olika långt i de olika arbetslagen och ämnesgrupperna. Det finns ämnesutvecklare som har som uppgift att arbeta med kursplanemålen. Enligt lärarna har ämnesgrupperna och ämnesutvecklarna inte haft möjligheter att arbeta med denna uppgift. Den tid som finns tillgänglig används till arbetslagsutveckling som är ett prioriterat område. Inspektörernas bedömning är att arbetsplanen bör utvecklas så att den innehåller fler beskrivningar över hur skolan avser arbeta för att fler elever når nationellt uppsatta mål.

Inspektörernas intryck, efter intervjuer med lärare och skollädares är att det på Tranängskolan saknas en gemensam syn på lärandet. Inspektörerna bedömer att lärarna behöver diskutera läroplanens mål och riktlinjer för att utveckla undervisningen och därmed öka måluppfyllelsen. Inspektörerna bedömer också att Tranängskolan generellt uppfattas som "flera skolor i en skola" och att skolan behöver finna gemensamma mötesformer där personalen kan diskutera hur undervisningen skall bedrivas och utvecklas.

Individanpassning och stöd

Tranängskolan 7–9 har ett utvecklat system för att upptäcka elever i behov av stöd och skolan har också skapat rutiner för hur eleverna skall få adekvat hjälp. Stöd ges i första hand inom gruppens eller klassens ram. Skolan har tillgång till specialpedagog, dels för diskussion kring elevers behov av stöd, dels för riktat stöd till vissa elever. För att stödja elever i behov av särskilt stöd har skolan också tillgång till elevhälsogruppen på skolan men också det centrala elevhälso-teamet. I den nuvarande organisationen har varje arbetslag en resurs i form av arbetstimmar utlagd för att täcka det behov av särskilt stöd för de elever som arbetslaget ansvarar för. Någon utvärdering hur detta sätt att ge resurser för särskilt stöd till elever i behov av stöd fungerar är inte gjord. Enligt elevhälso-gruppen används resursen mycket olika i de olika arbetslagen. I flera av arbetslagen används resursen som en allmän resurs vilket inte garanterar det eventuella individuella stöd som kan behövas. Elevhälso-teamet har också svårt att styra insatserna till de elever som har mest behov bland annat för att det inte självklart går att flytta resurserna mellan arbetslagen.

Alla elever i behov av stöd har åtgärdsprogram som upprättas enligt specialpedagogens bedömning men innehållet i åtgärdsprogrammen kan utvecklas. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av är av skiftande kvalitet. Enligt skolans elevhälsogrupp beror detta på att ingen gemensam kompetensutveckling genomförts efter det den gemensamma mallen införts i kommunen. Flera av åtgärdsprogrammen innehåller åtgärder som inte bör vara med i ett åtgärdsprogram eftersom det handlar om stöd och inte särskilt stöd. Andra åtgärdsprogram innehåller få insatser som skolan skall göra, men betydligt mer vad eleven förväntas bidra med. I vissa av åtgärdsprogrammen erbjuds eleven stöd som inte ersätter ordinarie undervisning utan det är en frivillig insats som bland annat sker på tid för elevens val. Detta är det enda stöd som ges och eleven har möjlighet att välja att ta del av stödet eller inte. Detta sätt att ge stöd, och som uppges omfatta många elever, garanterar inte elevens rätt till stöd eftersom skolan därmed avsägar sig ansvaret. Inspektörerna bedömer att alla elever i behov av stöd inte får det stöd de är berättigade till. Skolan måste se till att stöd garanteras de elever som har rätt till det. Inspektörerna bedömer dessutom att åtgärdsprogrammen bör utvecklas.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Inspektörerna har tagit del av några av de planer som elever med individuella utvecklingsplaner (IUP) har. I Tranängskolan 7–9 har, enligt både elever, lärare och ledning, inte alla elever IUP ännu. Inspektörerna bedömer att alla elever inte har en IUP och att de som ännu inte har individuella utvecklingsplaner måste få det.

Utvecklingssamtal genomförs varje termin och som underlag används elevens PODB och i förekommande fall de individuella utvecklingsplanerna som vissa elever har sedan en tid tillbaka. Utvärdering av lärandet sker dels med hjälp av olika prov och inlämningsuppgifter som eleverna får, dels med hjälp av vad de presterar på lektionerna. Skolan har inte lokala mål och kriterier för årskurs 8 och höstterminen årskurs 9. Detta innebär enligt lärarna att terminsbetyg sätts utifrån mål och kriterier som skall ha uppnåtts i slutet av årskurs 9 vilket i sin tur innebär att det är svårt för eleverna att få mycket väl godkänt betyg i årskurs 8 och höstterminen årskurs 9. Inspektörerna vill påpeka att när betyg sätts innan ett ämne eller ämnesblock avslutats skall de kunskaper bedömas som eleven inhämtat i ämnet fram till och med den aktuella terminen. Denna bedömning skall ske utifrån mål och kriterier som bestämts lokalt med hänsyn tagen till de mål som eleven skall ha nått då ämnet avslutas. Betyg i exempelvis årskurs 8 skall tala om vilket kunnande eleven visat med avseende på de mål och betygskriterier som fastställts lokalt vid betygstillfället. Inspektörerna bedömer att skolan bör försäkra sig om att bedömning och betygssättning i årskurs 8 och höstterminen i årskurs 9 sker enligt författningarna.

Flera elever påpekar att betygssättningen varierar mellan lärare. Det framkommer exempelvis att vissa lärare har högre krav än andra och att vissa ämnesgrupper har högre krav än andra. Detta är tydligt i betygssammanställningen där de naturorienterade ämnen har en mycket lägre andel elever med betyget mycket väl godkänt än övriga ämnen och en mycket högre andel elever som ej uppnått målen än övriga ämnen. Inspektörerna kan också notera att 12,4 procent av dem som gjorde de nationella proven i matematik i årskurs 9 inte hade godkänt resultat men att endast 6,3 procent inte fick betyg i matematik. Enligt eleverna betygssätts huvudsakligen resultaten på prov och i vissa fall uppförande. Detta kan innebära att krav på att utveckla andra kunskapsformer än faktakunskaper till exempel förmåga att dra slutsatser, se samband och analysera inte tydligt ställs i alla ämnen och på samtliga elever. Inspektörerna anser att det finns risk för att bedömningarna i alltför hög grad blir inriktade på kvantitativa kunskaper och att kvalitativa aspekter på elevernas kunskaper t.ex. förmåga att reflektera och se konsekvenser inte beaktas vid bedömningen. I skolans kvalitetsredovisning är åtgärderna när det gäller betyg och bedömning inriktade på att öka ämnestiden dvs. tid för träffar i ämnesgrupper. I vissa av ämnesgruppernas material finns det exempel på åtgärder för att förbättra och öka likvärdigheten på betygen, exempelvis rättar lärarna i engelska varandras nationella prov. Några åtgärder för att generellt kvalitetssäkra betygssättningen finns dock planerade och de skall genomföras i början av nästa läsår. Enligt lärarna har det tidigare funnits möjlighet att samarbeta med andra betygssättande skolor i regio-

nen men något sådant samarbete finns inte idag. Inspektörerna bedömer att skolans bör förbättra och öka likvärdigheten i betygssättningen.

I Tranemo kommun pågår ett arbete kallat "Se hela resan". Syftet är att öka samarbetet mellan de olika skolorna främst öka samarbetet mellan avlämnade skola och mottagande skola när eleverna flyttar. Ett arbete som många anser behövs. Arbetet med "se hela resan" och "den röda tråden" uppfattas olika. Lärarna uppfattar att det är utvecklingsledaren som har ansvar för att arbetet sammanfattas och ledas vidare. De utgår från strävansmålen när de skall diskutera i grupperna men det är svårt att få ett bra innehåll i diskussionerna.

Enligt personal, ledning och föräldrar är samverkan mellan kommunens F–6 skolor och kommunens 7–9 skola dålig. Vid föräldraintervjuerna framkom det att föräldrarna är missnöjda över att de erfarenheter som de tidigare skolårens lärare gjort inte alls tas tillvara av 7–9 skolan. Lärarna för de lägre åldrarna uppfattar det som om 7–9 skolan inte är intresserade av vad de vet om eleverna och de får ingen återkoppling av tidigare elevers resultat. Det gör det svårt att känna ansvar för elevens hela skolgång. Enligt skolans ledning är det inte så att lärarna på 7–9 skolan motsätter sig samarbete men skolledningen har inte varit tillräcklig tydlig i kraven och några samverkansformer mellan F–6 skolorna och 7–9 skolan har inte utvecklats. Enligt företrädare för elevhälsoteamet så fungerar överlämnandet bra när det gäller elever som har behov av särskilt stöd. Ytter-skolorna skickar exempelvis in aktuella åtgärdsprogram men för övriga elever behöver kommunikationen mellan ytterskolorna och Tranängskolan 7–9 förbättras. Det finns förhoppningar om att PODB skall vara en hjälp i detta arbete. Inspektörernas bedömning är att samverkan mellan skolorna med de lägre åldrarna och kommunens 7–9 skola bör förbättras.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning skall bland annat varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningarna skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen skall även verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten redovisas

Skolan upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning. Skolans kvalitetsredovisningar har en struktur framtagen av förvaltningen. Skolans redovisningar uppfattas av både rektorn och av de flesta lärarna som ett verktyg för att förbättra verksamheten. Lärarna är med i redovisningsarbetet och därigenom känner de att de är med och påverkar redovisningens innehåll. Enligt inspektörernas bedömning redogör redovisningen för i vilken utsträckning nationella mål har förverkligats och för vilka åtgärder som skolan planerar för ökad måluppfyllelse. Eleverna har däremot inte medverkat i arbetet med kvalitetsredovisningarna på annat sätt än via enkäter. Därför bör skolan se över sina rutiner så att eleverna ges möjlighet att medverka. Föräldrar har deltagit via enkäter.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se över sina rutiner för upprättande av kvalitetsredovisningar. Inspektörerna vill i detta sammanhang nämna att Skolverket har utarbetat allmänna råd avseende kvalitetsredovisningsarbetet.

Ledning och intern kommunikation

Rektorn har varit rektor på skolan sedan år 2002 och har gått den statliga rektorsutbildningen. Inspektörerna bedömer att rektorn har pedagogisk insikt för-

värvad genom erfarenhet och utbildning. Till sin hjälp har rektorn en biträdande rektor. Varje arbetslag har en arbetslagsledare. Arbetslagsledarna bildar tillsammans med rektorerna och biträdande rektorerna skolans ledningsgrupp. Denna grupp sammanträder en gång i veckan. Alla arbetslag i sin helhet träffas varannan till var tredje vecka. Alla beslutsprocesser finns beskrivna i skolans arbetsplan. Enligt personalen har rektorns arbete inriktat sig på att organisera om skolan och därför inte tillräckligt tydligt drivit den pedagogiska tanken bakom omorganisationen. Under inspektionen är organisationen något förändrad beroende på att den ordinarie rektorsorganisationen är ersatt av en tillfällig organisation som innebär att den biträdande rektor får ta ett ökat ansvar samtidigt som en vikarierande rektor tillsätts på halvtid.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Eleverna har tillgång till samtliga ämnen. Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Inspektörerna bedömer att eleverna vid Tranängskolan har tillgång till ett rikt utbud som elevens val.

Enligt skolförfattningarna skall lärarna ha en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Författningarna ställer även krav på att personalen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för verksamheten. I princip är samtliga lärare vid skolan utbildade för den undervisning de bedriver.

Enligt Skolverkets statistik hade Tranängskolan totalt 52 anställda läsåret 2005/06. Av dessa har 44 lärare pedagogisk utbildning. Antalet lärare per 100 elever var totalt 8,7. Andelen lärare som undervisar i ämnen de är utbildade för är ca 95 % enligt skolans redovisning.

Skolans lokaler är till största delen ändamålsenliga och läromedel finns i tillräcklig omfattning och de är ändamålsenliga. Enligt skolans kvalitetsredovisning har skolan svårt att tillhandahålla alternativt undervisningsmaterial av kostnadsskäl. Skolan håller på att renoveras och en del av skolan är nyrenoverad. Intill skolan har en ny idrottshall byggts. I samband med ombyggnationen använd tillfälliga lokaler vilket innebär att två arbetslag har sina lokaler ca tio minuters gångväg från Tranängskolan. I samband med ombyggnationen har skolan också satsat på nya datorer vilket innebär att standarden skiftar mellan de olika arbetslagen.

Skolan har ett bemannat bibliotek tillsammans med Tranängskolan F-6 och detta används som en del i det pedagogiska arbetet.

Skolan har en kompetensutvecklingsplan som beskriver omfattningen av utbildningsinsatserna både i tid och i ekonomi samt vilka prioriterade områden som finns. Det finns också utrymme för individuell fortbildning. Denna plan är dock inte känd. De senaste årens kompetensutveckling har inriktats på arbetslagsutveckling vilket medfört att få andra satsningar gjorts.

Enligt skolförfattningarna skall en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Enligt både lärare, rektor och rektor för särskolan, med särskilt ansvar för just detta, har behov konstaterats, men skolan har inte

möjlighet att erbjuda stödet. Inspektörerna bedömer att studiehandledning på sitt modersmål måste erbjudas till de elever som behöver det.

För att informera föräldrar och andra försöker skolan utveckla sin hemsida. Som tidigare nämnt är det mycket olika hur de olika arbetslagen informerar föräldrar. Information från skolan till hemmet när det gäller exempelvis elevernas arbete och gemensamma aktiviteter på skolan fungerar inte tillfredställande. Ett av arbetslagen gör försök med månadsbrev via e-post eller på papper beroende på möjlighet att ta emot e-post. Föräldrar från detta arbetslag är mer nöjda än övriga föräldrar. Inspektörerna bedömer att skolans information bör samordnas och kan förbättras.

Datum	Ort
2007-10-02	Göteborg

Kjell Ahlgren
Bosse Jersenius
Erik Bergeå